

Kulttuurialuekion lähiympäristö- suunnitelma

12.1.2024

SITOWISE

Sisällys

JOHDANTO	Lähtökohdat ja tavoitteet	3	SUUNNITTELUN PALETTI	Materiaalit	15
	Suunnittelualue	4		Hulevesien hallinta	16
	Nykytila	5-7		Kasvillisuus	17
	Kaavoitus- ja suunnittelutilanne	8		Valaistus	18
YLEISSUUNNITELMA	Suunnittelun ajurit	9	TARKENNOKSET	Aarne Ervin aukio	19-20
	Suunnitelman yleiskuvaus	10		Kauppamiehentien ja Kaupinkalliontien risteys	21
	Kävelykeskukstan laajennus	12		Kaupinkalliontie	22
	Kävely ja pyöräily	13		Uimahallinpolku	23-24
	Huoltoliikenne ja pelastus	14	LÄHTEET	Kuvalähteet	25

Lähtökohdat ja tavoitteet

Kulttuuriaukion lähiympäristösuunnitelma on laadittu Espoon kaupungin toimeksiantona ja sen on toteuttanut Sitowise Oy. Työ käsittää Espoon kulttuurikeskusta ja Kulttuuriaukiota ympäröivien katualueiden lähiympäristösuunnitelman sekä Tilapalvelukeskuksen tilaaman teatterihankkeen ja Kulttuuriaukion suunnitelmien yhteensovittamisen yleisiin alueisiin. Työhön liittyy useampi aluetta rajaava käynnissä oleva kaavoitushanke mukaan lukien Kulttuurikeskuksen teatteri. Itse Kulttuuriaukion suunnittelun laati teatterihankkeen arkkitehtisuunnittelusta vastannut ALA-arkkitehdit, jossa maisema-arkkitehtitoimisto Nomaji toimi alikonsulttina. Aukiosuunnitelma on otettu referenssinä tähän työhön. Sitä on täydennetty kunnallisteknisten rakenteiden osalta.

Työssä määritellään alueen maisemalliset ja tilalliset tavoitteet, maisemallinen luonne ja esteettiset peruseriaatteen, kaavoitusta seuraavat muutokset, kaupunkitilan historialliset arvot ja kaupunkikuvan sekä Tapiolan tunnusomaisten piirteiden mahdolliset muutokset. Julkisista ulkotiloista laaditaan tilalliset ja toiminnalliset tarkastelut ja määritellään kulkureittien hierarkia. Kaavoitushankkeiden osalta määritellään ympäristöön liittymisen periaatteet. Työssä pyritään tunnistamaan puutarhakaupungin ja kulttuuriympäristön arvot ja laatimaan periaatteet nämä arvot säilyttäen.

Lähtöaineistona työssä käytetään Tapiolan designmanuaalia (päivitetty versio 2023, Sitowise Oy), Tapiolan keskustan aukoiden käyttöopasta (2019, Sitowise Oy), Tapiolan kasvillisuuden uusiminen ja hoidon suuntaviivat - yleisohjeita (2009, maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen Oy) sekä Tapiolan vanhojen asuntoalueiden korjauksen ja hoidon suuntaviivat - yleisohjeita (2006, Espoon kaupunki).

Tavoitteena alueen suunnittelussa on luoda ilmeeltään ja laadultaan yhtenäinen julkisten tilojen sarja, joka yhdistyy luontevasti Tapiolan nykyiseen puutarhakaupungin ympäristöön. Tavoitteena on sovittaa samaan aikaan laaditussa kunnallisteknisessä yleissuunnitelmassa määritellyt tekniset ratkaisut ja niiden tilavaraukset korkeatasoiseen kaupunkiympäristöön. Tavoitteena on myös mahdollisuuksien mukaan viivyttää hulevesiä maanalaisten ratkaisuiden lisäksi kasvillisuusalueilla ja muodostaa kasvillisuudeltaan monimuotoista kaupunkiympäristöä.

Nykytilanne kesällä 2023 Kaupinkalliontien ja Kauppamiehentien risteyksestä Kulttuuriaukiolle päin. Oikealla Marimekko-talo.

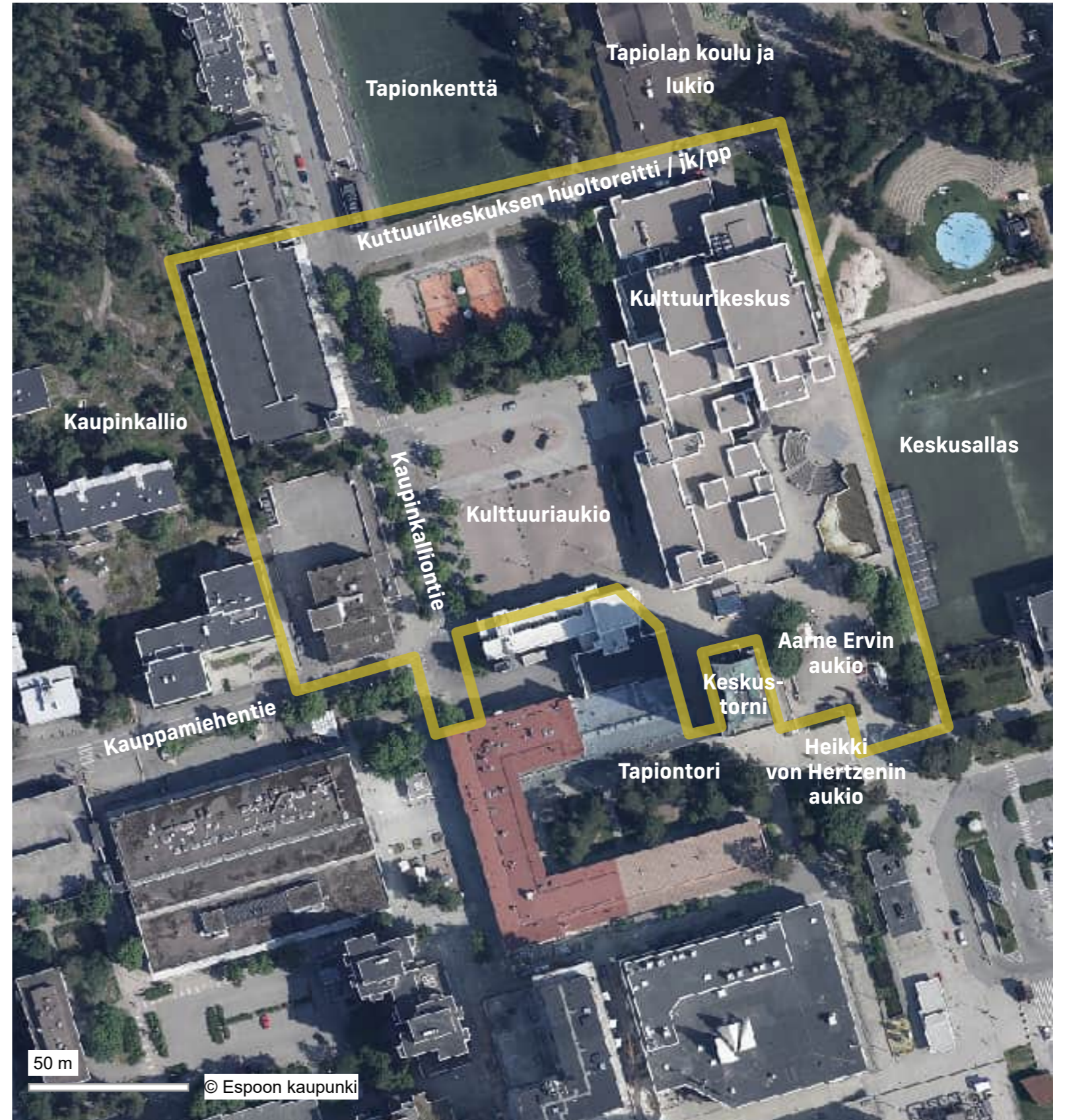
Suunnittelualue

Työn suunnittelualue on määräytynyt aluetta ympäröivien kaavoitushankkeiden aluerajausten myötä. Kaavoitushankkeet on esitelty raportin sivulla 8. Suunnittelualue ulottuu pohjoisessa Urheilukentän eteläpuoleiseen kevyen liikenteen väylään, idässä Keskusaltaaseen, etelässä Heikki von Hertzenin aukioon ja Tapiontoriin ja lännessä Kaupinkallion viheralueeseen. Suunnittelualue koostuu liikennöidyistä katualueista, kävely- ja pyöräily-yhteyksistä sekä useista toiminnallisista aukiomaisista tiloista.

Kauppamiehentie ja Kaupinkalliontie muodostavat alueen läpi kulkevan ajoyhteyden, josta on liittymiä katuja ympäröiville tonteille, Kulttuurikeskuksen pysäköintialueelle sekä Tapiontorille ja Tapiolan kouluun ja lukiolle. Kaupinkalliontieltä kääntyvä Tapiontorin eteläpuolelta kulkeva tonttiyhteys toimii myös huoltoyhteytenä kulttuurikeskuksen näyttämölle. Tämä on myös tärkeä koululaisten kulkureitti sekä pyöräilyn yhteys.

Alueella on monta suurempaa ja pienempää aukiotilaa. Kulttuuriauukio sijaitsee alueen keskellä, lisäksi kaakkoiskulmassa Keskustornin ja Keskusaltaan välissä on Aarne Ervin aukio. Kulttuurikeskuksen sisäänkäyntien yhteydessä Keskusaltaan puolella on useita pienempiä aukiotiloja sekä amfiteatteri ja vesiaihe. Kaupinkalliontien ja Kauppamiehentien risteysalueen aukiomainen tila on tällä hetkellä pysäköintialueena eikä hahmotu varsinaisena aukiona.

Alue on osa Tapiolan valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä, joka on yksi laajimmista toisen maailmansodan jälkeisistä säilyneistä lähiöiden suunnitteluideologiaa hyödyntävistä malliesimerkeistä. Alue on tunnettu 1950-luvun puutarhakaupunki-ideologian edustajana ja sille on ominaista mm. yhtenäinen materiaallinen ja muodollinen ilme ja klassisiin mittajärjestelmiin ja ihmisen mittoihin perustuva tilasommittelu.

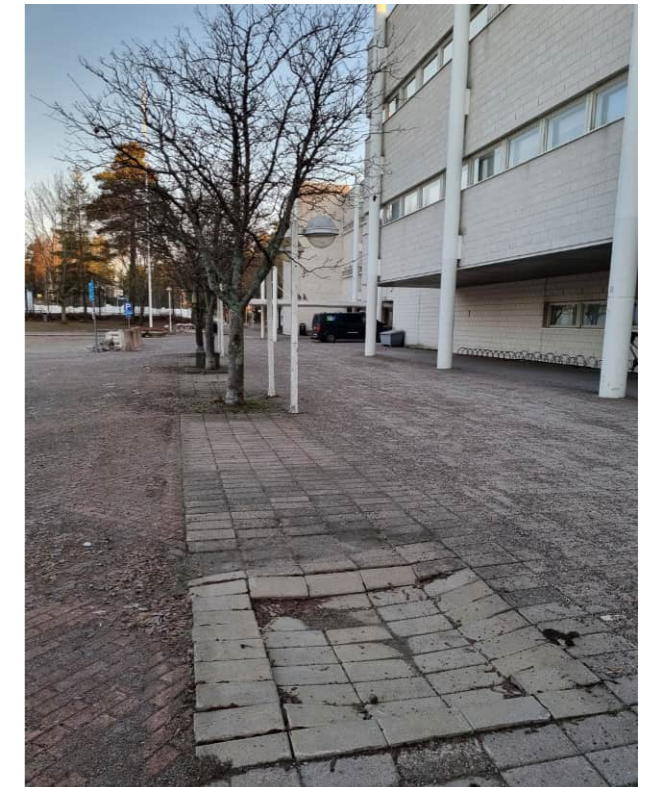
Nykytila

Alueen nykytilaa Kulttuuriauktion ja Kulttuurikeskuksen ympäristön osalta on kartoitettu Espoon Kulttuurikeskuksen rakennushistoriaselvityksessä (Arkkitehdit Mustonen, 2020-2021). Alue on materiaaleiltaan nykytilassa kirjava ja sirpaleinen, eikä se muodosta selkeää kokonaisuutta. Betoniset pintamateriaalit ja tukimuurit ovat paikoin huonossa kunnossa. Pintamateriaalit eivät Kulttuuriauktion tai Aarne Ervin aukion osalta vastaa Tapiolan Designmanuaalin määritelmiä.

Alueella tai sen välittömässä läheisyydessä on säilytetty puustoisia ja paikoin metsäisiä tai sen kaltaisia mäntyvaltaisia alueita, joissa aluskasvillisuutena on luonnonnurmi. Vastakohtana metsäisille alueille keskusta-alueella on korotettuja betonisia istutusaltaita joiden kasvillisuus on puutarhamaista.

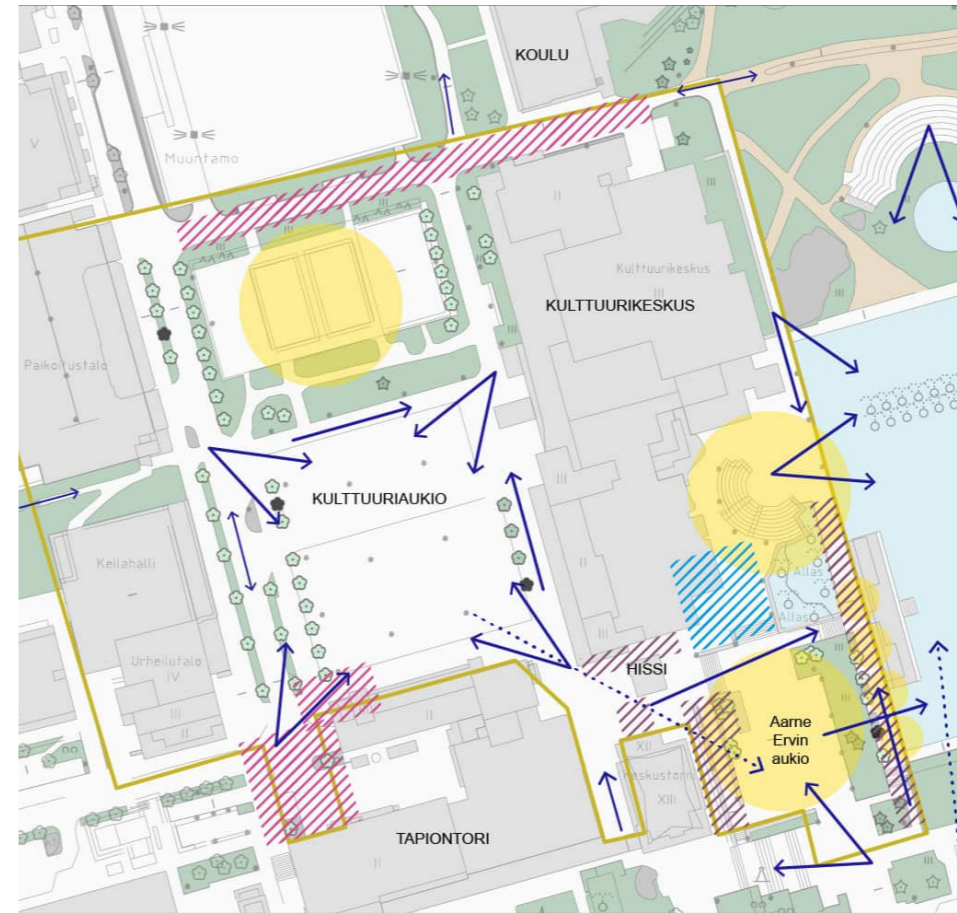
Kaupinkalliontien katupuiden kunto on kartoitettu suunnittelun yhteydessä helmikuussa 2023 kaupungin arboristin Juha Palojärven toimesta. Huonokuntoiseksi todetut vaahterarivit poistetaan.

Kuvia nykytilanteesta suunnittelualueelta talvelta ja kesältä 2023. Yläkuvassa keskusaltaan vierustaa kulkeva raitti ja altaan paviljonki. Alakuvissa huonokuntoista betonikiveystä Kulttuuriaukiolla.

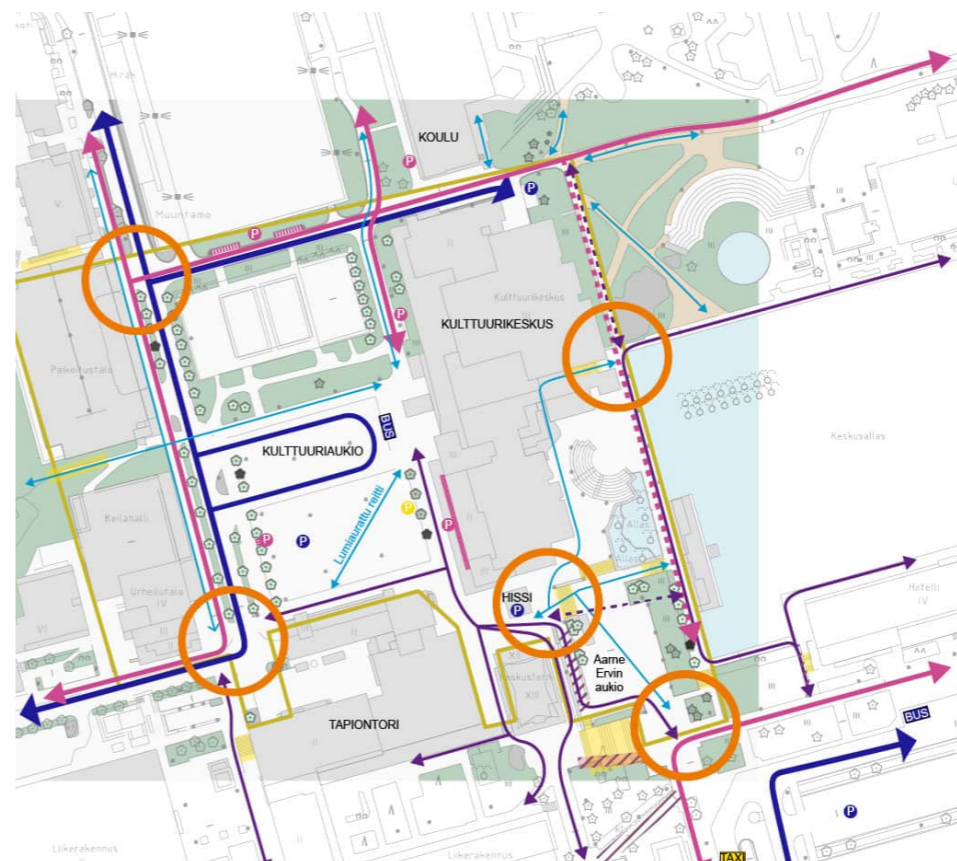

Nykytila

Alue on tilallisesti menettänyt alkuperäisen suunnitelman suoraviivaista ja ohjaavaa jalankulkuympäristön sujuvuutta. Liikenne- ja pysäköintialueet eivät ole tarkasti jäsenneilty ja muodostavat osittain jalankulkualueille vaarallisia ja epämiellyttäviä paikkoja. Pyöräily- ja esteettömässä yhteydessä Keskusaltaalta Kulttuurialueelle on katkoksia. Koululle johtava reitti Kaupinkalliontieltä on nykytilassa vaarallinen ja siellä on turhaa ajoliikennettä. Tärkeimpiä säilytettäviä ja vahvistettavia yhteyksiä alueella ovat aukion halki ohjautuva koillisesta lounaaseen suuntautuva yhteys sekä Aarne Ervin aukiolta Kulttuurialueelle johtava yhteys.

- KARTTASELITTEET**
- NÄKYMÄLINJAT
 - Merkittävä näkymä
 - Toisarvoinen näkymälinja
 - Katkennut / osin estynyt tärkeä näkymä
- TILA**
- Epämääräinen tila
 - Vajaakäytöllä oleva tila
 - Ahtaanoloinen tila
 - Oleskelutila

- KARTTASELITTEET**
- Sisääntulo alueelle
 - Ajoväylä
 - Pyöräreitti
 - Kehitettävä pyöräreitti
 - Esteetön reitti
 - Kehitettävä esteetön reitti
 - Jalankulkureitit
 - Luiska ja jyrkkä luiska
 - Portaat
 - BUS TAXI Parkkipaikat bussi ja taxi
 - P P P Parkkipaikat ajoneuvot, pyörät ja kaupunkipyörät

Nykytila

Alueen nykyiset toiminnot koostuvat pääosin liikunta- ja tapahtumapalveluista. Tapahtumat keskittyvät Kulttuuri- aukiolle, Aarne Ervin aukiolle sekä Kulttuurikeskuksen amfi- teatterin yhteyteen. Kulttuuriaukio on kaupungin esittävän taiteen ja kulttuurielämän päänäyttämö, joka toimii tapahtumakenttänä erilaisille kulttuuritapahtumille ja esityksille. Suuremmissa tapahtumissa Kulttuuriaukion aukiotilan tapahtuma-alue laajenee paikoitusalueelle. Aarne Ervin aukiolla on pienimuotoisempaa kulttuuritoimintaa sekä lisäksi aktiivista toritoimintaa. Kulttuurikeskuksen amfilla järjestetään ulkoilmakonsertteja. Urheilukenttä, uimahalli ja keilahalli sekä Keskusallas tarjoavat liikunnallisia toimintoja. Alueen lähin leikkipaikka sijaitsee alueen reunalla Uimahallin amfilla, jossa myös järjestetään tapahtumia amfia hyödyntäen.

Varsinaiset kaupalliset palvelut ja ravintolat keskittyvät alueen eteläpuolelle Heikintorille ja Tapiontorille.

Jatkossa Kulttuuriaukiosta muodostetaan joustava erimuotoiset ja -kokoiset tapahtumakäytöt ja väliaikaisen kalustamisen mahdollistava tila, jonka avoin osa laajenee paikoitusalueen poistuessa aukiolta. Aukio elävöityy entisestään uutta laajentuvaa Kulttuurikeskusta tukevana aukiona.

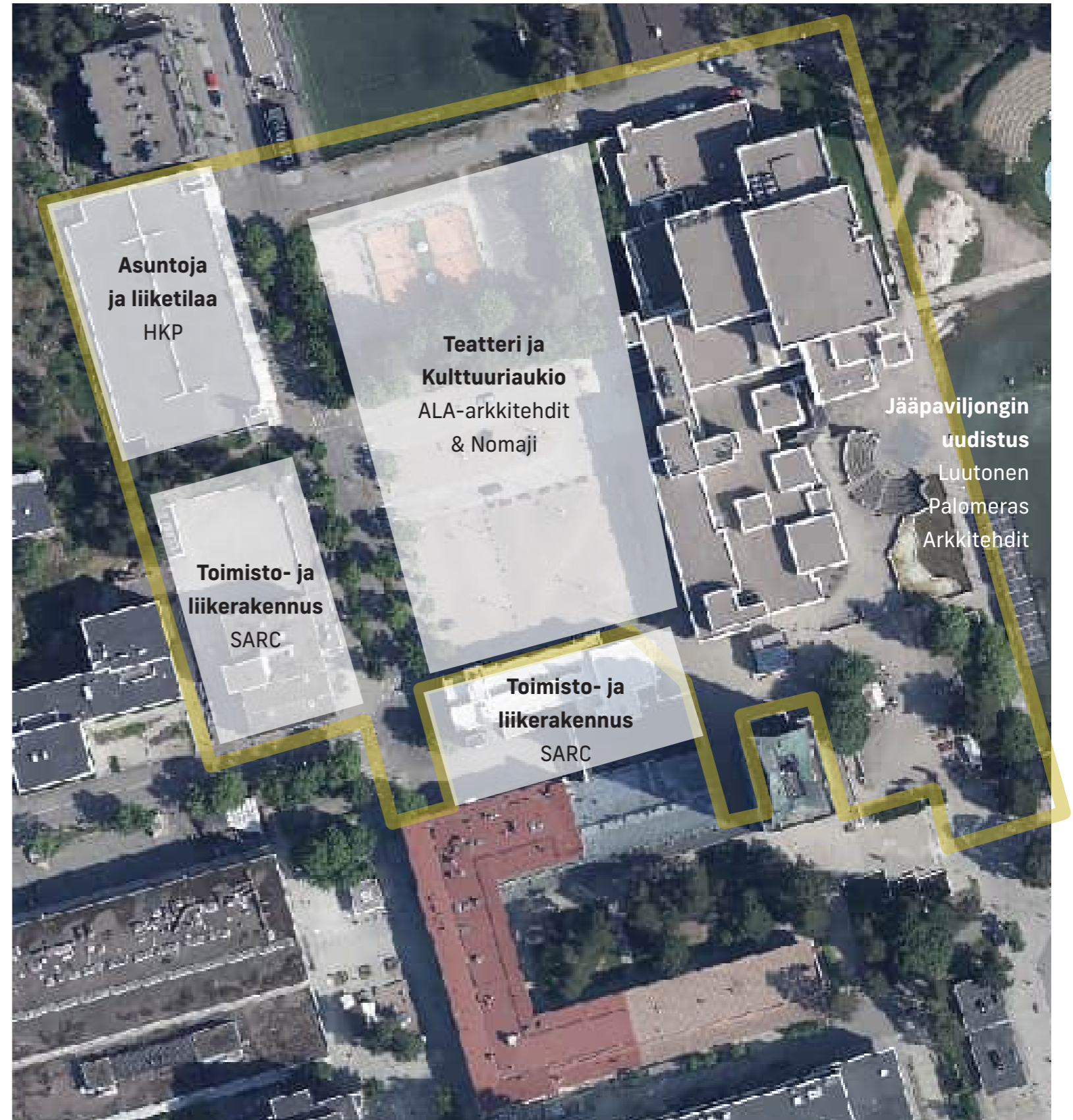

Kuorokonsertti Kulttuurikeskuksen amfiteatterilla kesällä 2023.
Taustalla kahluaallas ja uimahallin amfi.

Kaavoitus- ja suunnittelu-tilanne

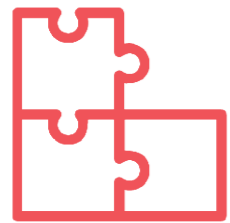
Alueella on käynnissä työn laatimisen aikaan kuusi lisärakentamishanketta. Keskeisimpänä on Espoon kaupunginteatterin laajennus kulttuurikeskuksen yhteyteen sekä siihen liittyvä Kulttuuriauktion suunnittelu (ALA-arkkitehdit ja Nomaji maisema-arkkitehdit). Uudisrakennus sijoitetaan nykyisen Kulttuurikeskuksen pysäköintialueen paikalle ja sen myötä alueen saatto- ja huoltoliikenne suunnitellaan uudestaan.

Kulttuuriaukiota ympäröiviä muita rakennushankkeita on kolme, joista kaksi on liike- ja toimistorakentamista ja yksi asunto- ja liikerakentamista (Arkkitehtitoimisto SARC ja Arkkitehtitoimisto HKP). Kortteleiden liiketilat aukeavat Kulttuuriaukiolle ja Kaupinkalliontielle. Keskusaltaan puolella on lisäksi suunnitteilla altaan jääpaviljongin uudelleensijoitus (Luutonen Palomeras Arkkitehdit).

Suunnittelun ajurit

Suunnitelma perustuu alueen arvokkaan kulttuuriympäristön arvojen ja ekologisten ja kestävien ympäristöratkaisuiden yhdistämiseen. Pyrkimyksenä on toteuttaa luonnon monimuotoisuutta tukevaa ja hulevesien luonnonmukaista käsittelyä mahdollistavaa kaupunkiympäristöä.

Suunnitelma sidotaan tilaratkaisuiltaan ja materiaaleiltaan laadukkaaksi ja luontevaksi osaksi Tapiolan kävelykeskustaa.

Suunnitelma edistää kestävästä kaupunkiympäristön toteutumista.

Suunnitelma tukee kaupunkikulttuurin toteutumista ja tapahtumatoimintaa alueella.

Suunnitelma yhdistää alueen uudet rakennushankkeet toisiinsa ja Tapiolan olemassaolevaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.

Suunnitelma mahdollistaa monipuolisen ja esteettömän liikumisen alueen läpi.

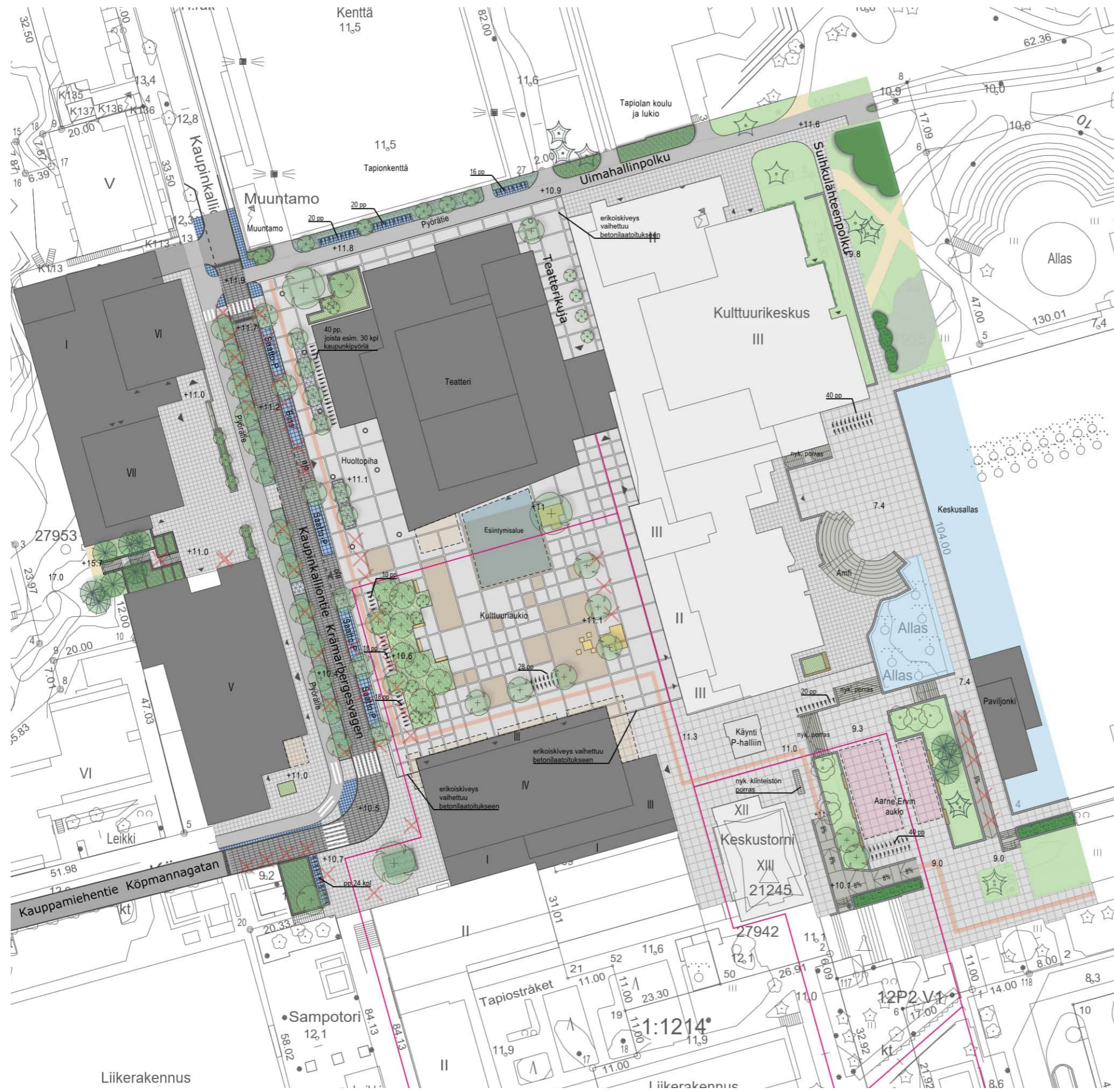
Suunnitelman yleiskuvaus

Suunnitelma koostuu useiden nykyisten ja uusien kortteli-alueiden myötä muodostuvien kaupunkitilojen sarjasta. Kulttuuriauکیو on säilyvän Kulttuurikeskuksen ja uuden teatterin ohella alueen toiminnallinen ja visuaalinen sydän. Uuden teatterirakennuksen lisäksi aukion laidalle rakentuu kolme uutta uudisrakennusta, joiden alimmissa kerroksissa on katutilaan avautuvia kivijalkatoimintoja. Kulttuuriauکیون toiminnallisten ratkaisujen, materiaalien ja tilallisen luonteen periaatteet on esitetty tarkemmin Kulttuuriauکیون viitesuunnitelmassa (ALA arkkitehdit ja Nomaji maisema-arkkitehdit, 2023), joka täydentää tätä lähiympäristösuunnitelmaa.

Kulttuuriauکیota sivuava Kaupinkalliontie uusitaan kokonaisuudessaan ja sen ilme muutetaan nykyistä kaupunkimaisemaksi korotuksilla ja pintamateriaalien keinoin. Katupuilla on ollut ja tulee jatkossakin olemaan suuri kaupunkikuvallinen rooli Kaupinkalliontiellä ja Kulttuuriauکیolla. Kaupunkikuvan vahvistamiseksi tuetaan uusimalla Kaupinkalliontien länsipuolinen katupuurivi yhtenäisenä rivinä suurikasvuisilla puilla ja monilajisilla istutusalueilla, joita sijoitetaan myös kadun itäpuoleiselle sivulle kehystämään aukiotilaa. Aukiolle ja sen reunaan osoitetaan lajistoltaan monilajisempaa puustoa. Muutosten myötä kadun ja uusien rakennusten välisiin yhtymäkohtiin muodostuu pieniä kaupunkiauکیoita, joihin sijoitetaan istutuksia, puita, pyöräpysäköintiä ja oleskelua. Arne Ervin aukion yhteyksiä ja tilallista luonnetta parannetaan, kehittämällä sitä edelleen tärkeänä toiminnallisena aukiona.

Kulttuurikeskus keskusaltaan suunnasta kesällä 2023.

- Pensaikon / metsän raja
- Nykyinen lehti- / havupuu
- Uusi lehti- / havupuu
- Poistettava puu
- Pensasistutus
- Perennaistutus
- Hulevesiä viivyttävä istutus
- Köynnös
- Nurmi
- Vesialue
- Kivituhka
- Asfaltti
- Erikoiskiveys aukion viitesuunnitelman mukaan
- Luonnonkiveys
- Tapiolalaatta, suuri/pieni
- Hulevesilaatta ja -kivi
- Maaritilä hulevesipainanteisiin ja katupuille
- Jk / pp joka merkitään kulkupintaan erikoispintamateriaaleilla aukiolla ja pyörätiealalla muualla alueella
- Näkövammaisten ohjausrata
- Reunatuki
- Madallettu / luiskattu reunatuki
- Tukimuuri
- Esteetön luiska, 5-8%
- Istuin, tukimuriin integroitu, puutaso tai vapaasti seisova
- Pyöräteline
- Teatterin maalämpökaivo
- Kioskeille ja muille väliaikaisille rakenteille varattu alue
- Ravintoloiden terassitoiminnalle varattu alue
- Tapahtumille varattu esiintymisalue

Kävelykeskustan laajennus

Suunnitelman myötä Tapiolan nykyinen kävelykeskusta laajennetaan Arne Ervin aukion, Kulttuuriauktion, Kulttuurikeskuksen ja teatterin ympärille. Alue sidotaan osaksi kävelykeskustaa myös visuaalisesti muotokieleltään ja materiaaleiltaan.

Uuden maankäytön myötä alueen nykyinen asema Tapiolan ja sen jalankulkuympäristön keskuksena vahvistuu ja kehittyy. Aukio kiinnittyy vahvemmin sitä ympäröiviin julkisiin rakennuksiin, joita ovat uusi teatteri ja Kulttuurikeskus, vahvistaen samalla yhteyksiä ja verkostoa alueen muiden toimintojen välillä. Uuden rakennuskannan myötä kivijalkoihin sijoittuvat palvelut tuovat uudistuvaa ilmettä ja palveluverkostoa Tapiolaan.

Teatterin tarve tuottaa palveluita myös aukiolle luo aukiolle uusia käyttötavoitteita monipuolistuvan käytön ja tapahtumatarjonnan kautta tuoden kaupunkitilaan lisää elävyyttä. Kulttuuriauktion merkitys ja käyttö lisääntyvät merkittävästi.

- Nyk. kävelykeskusta
- Uusit. kävelykeskustan laajennus (KTYS)
- Pyöräilyn pohjoisen suunnan pääreittiä koskeva ehdotus tarkastelualueeksi jatkosuunnittelussa

Kävely ja pyöräily

Suunnitelmassa pyritään tukemaan kävelykeskustan toteutusta parantamalla esteettömiä reittejä, ohjaamalla pyöräilyä ja lisäämällä pyöräpysäköintiä alueella.

Pyöräilyn pääreitti linjataan Kaupinkalliontien länsipuolelle ja yhdistetään se Uimahallinpolkua pitkin idän suuntaan. Pyöräily-yhteyksiä parannetaan myös Kulttuuriauktion läpi Arne Ervin aukiolle. Arne Ervin aukiolla esteetöntä yhteyttä Kulttuuriauktion tasolle parannetaan muotoilemalla muureilla rajattu luiska uudelleen ja tilavammin. Aukiolta rakennetaan myös uusi esteetön yhteys altaan tasolle uuden luiskan myötä.

- - - Kävelykeskustan pyöreäreitti
- Nyk. eroteltu pyöräilyn ja jalankulun reitti
- Uusi eroteltu pyöräilyn ja jalankulun reitti
- Pyöräilyn pohjoisen suunnan pääreitti
- - - Nyk. yhdistetty pyöräilyn ja jalankulun reitti
- Näkövammaisten ohjausraita, uusi jatkettu osuus (liitos eteläpäässä olemassa olevaan)
- PP 40 Uusi pyöräpysäköinti ja paikkamäärä sekä kaupunkipyöräehdotus
- PP-LIIPY Nykyinen liityntäpyöräpysäköinti
- Lyhytaikainen pysäköinti/saatto liikenne
- LE-pysäköinti

Huoltoliikenne ja pelastus

Teatterin, Kulttuurikeskuksen ja Keskusaltaan huoltoliikenne kulkee Kaupinkalliontien ja Uimahallinpolun kautta. Pelastusliikenteen reitit kulkevat lisäksi Kulttuuriaukion eteläpuolta ja Heikki von Hertzenin aukion kautta alueelle.

Huolto- ja pelastusliikenteen reitit merkitään ympäristöön liikennemerkein. Reittien kulkupinnoissa käytetään samoja pintamateriaaleja kuin muualla kävely-ympäristössä, joka liittyy ne paremmin ympäristöön. Pelastuspaikan pintamateriaalin materiaalivahvuuden tulee olla riittävä.

- Nykyiset olemassa olevat nostopaikat
- Pelastusreitit paloautolle
- Pelastusreitit ambulanssille
- Nostopaikka (6 m x 13 m)
- Nostopaikan tilavaraus (6 m x 13 m)
- Huolto

Materiaalit

Alueen jalankulkureiteillä noudatetaan pääosin Tapiolan designmanuaalin mukaisia pintamateriaaleja muutamia poikkeuksia lukuunottamatta.

Kulttuuriaukiolla käytetään erikoiskiveystä, jossa materiaaleina käytetään erikokoisia betoni- ja granittilaattoja ja -kiviä sekä confalttia. Betoni- ja confalttipinnoissa vaihdellaan eri värisävyjä Tapiolan värimaailmaan liittyen. Kiveyksessä ja laattojen saumoissa käytetään pientä Tapiola-laattaa 350x350 mm. Kiveys on esitetty Kulttuuriauktion erillisessä viitesuunnitelmassa (ALA arkkitehdit ja Nomaji maisema-arkkitehdit, 2023). Aukion erikoiskiveys ulotetaan kadun pysäköintipaikkojen reunaan ja teatterin pohjoispuolella pyörätien eteläreunaan. Pintamateriaali yhdistyy ympäröiviin etelänpuoleisiin aukioihin ja jalankulkualueisiin asteittaisesti limittyen. Aarne Ervin aukion kiveyspinnat korvataan designmanuaalin mukaisesti suurella Tapiola-laatalla, 700x700 mm.

Kaupinkalliontien ajorata päällystetään luonnonkivellä ja reunakivinä käytetään graniittireunakiviä. Jalankulkualueiden pintamateriaalit ovat harmaata betonilaattaa, jonka koko määräytyy designmanuaalin mukaan. Pysäköintipaikoilla ja liikenteenjakaajissa käytetään pintamateriaalina puoliläpäisevää hulekiveä. Pyöräilyn pääreitti Kaupinkalliontien länsireunassa sekä Urheilukentän eteläreunan raitilla päällystetään asfaltilla. Kulttuuriauktion läpi kulkevat pyöräilyn ja jalankulun yhdistävät reitit osoitetaan visuaalisesti aukioilla pintamateriaaleilla ja muualla designmanuaalin mukaisella pyörätien laatalla. Periaate on esitetty Kulttuuriauktion viitesuunnitelmassa.

Pintamateriaaleissa tulee ottaa huomioon näkövammaisten opastettu reitti Sampotorilta Kaupinkalliontien itäreunaa teatterille. Ohjaavan laatan sommitelu erikoiskiveyksen yhteyteen on esitetty Kulttuuriauktion viitesuunnitelmassa.

Aarne Erviin aukion ominaisilmeeseen voimakkaasti vaikuttavat ja sitä kehystävät muurit kunnostetaan. Alueelle tyypillisenä yksityiskohtana nurmialuetta korottava reunusmuuri kunnostetaan ja sen päälle sijoitetaan uudet, puupäällysteidet penkit.

Esimerkkikuvia Kulttuuriauktion erikoiskiveyksestä (ylärivi) ja sen lähiympäristössä käytettävistä materiaaleista.

Hulevesien hallinta

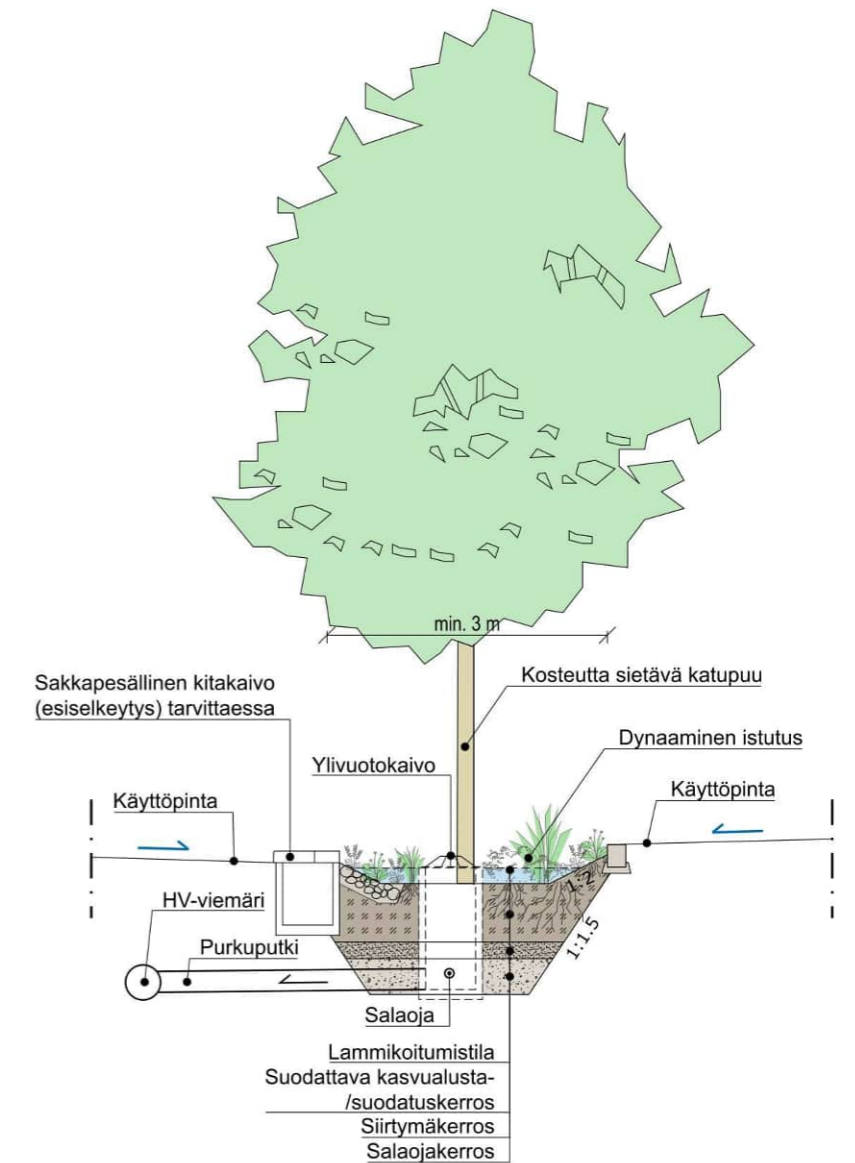
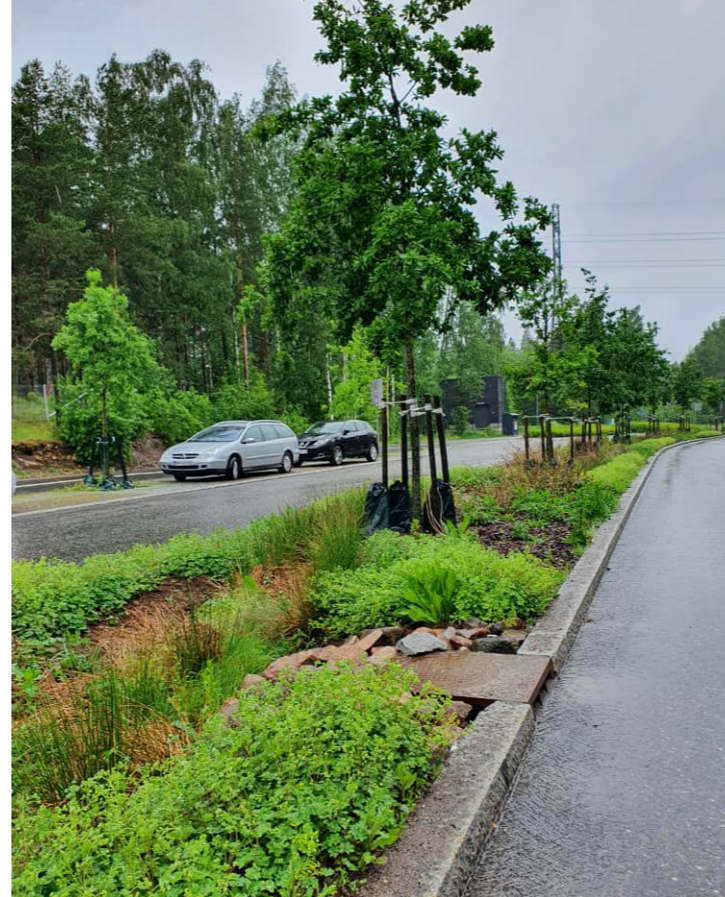
Tavoitteena alueella on hyödyntää ja puhdistaa hulevesiä mahdollisimman paljon jo katualueella. Kaupinkalliontien ja siihen liittyvien kaupunkiaukioiden istutusalueet toteutetaan biosuodattavina rakenteina, joissa hulevettä hyödynnetään kasteluvetenä ja suodatetaan kasvualustan läpi. Samalla hulevedet johdetaan viivyttaen salaojien kautta hulevesiverkostoon. Aukioilla istutusalueet voivat olla ympäröiviä pintoja hieman alempana, joihin vesi johdetaan pintavaluntana. Aukioilla voidaan käyttää vedenohjaukseen kourulaattoja. Kadulla hyödynnetään vesien johtamisessa läpivirtaavia kitakansistoja, jotka voidaan sijoittaa reunakivilinjaan.

Kulttuuriaukion alle sijoitetaan maanalainen hulevesien viivytysjärjestelmä.

Lisäksi alueella pyritään vähentämään hulevesien muodostumista erilaisten läpäisevien päällysteiden kautta. Näitä voivat olla esimerkiksi eri tyyppiset hulelaatat ja -kivet.

Kauppamiehentien ja Kaupinkalliontien tulvareitit ovat maanpäällisiä ja seuraavat katujen linjauksia Kulttuuriaukiolle saakka. Kuten nykyisinkin, Kulttuuriaukiolta maanpäällinen tulvareitti katkeaa aukion tasauksen ja rakennusten sijoittumisen vuoksi ja vedet ohjataan tulvatilanteessa maanalaiseen hulevesiviemäriin ja sitä kautta aukion alle sijoitettavaan hulevesirakenteeseen.

Esimerkkikuvia biosuodattavista istutusalueista ja läpivirtaavista kitakansistoista.

Kasvillisuus

Katualueilla ja aukioilla pyritään suosimaan lajeiltaan ja muodoiltaan monimuotoista kasvillisuutta. Kerroksellinen ja kirjava kasvillisuus toimii kontrastina minimalistiselle ja yksinkertaiselle materiaali- maailmalle.

Katupuustossa käytetään useampaa puulajia ja kadun istutusalueille istutetaan myös pensaita ja perennoja. Kadulla ja aukioilla hulevesiä pyritään ohjaamaan pintoja pitkin kasvillisuudelle, joten lajivalinnoissa tulee ottaa myös tämä huomioon.

Nykyistä puustoa pyritään ensisijaisesti säilyttämään, erityisesti Aarne Ervin aukioilla sijaitsevien mäntyjen säilymiseen tulee kiinnittää huomiota. Keskusaltaan reunustan pähkinäpuut poistetaan uuden, esteettömän luiskan rakentamisen myötä.

Kaupinkalliontien katupuiden ja aukioilla sijaitsevan pihlajarivin kunto on kartoitettu helmikuussa 2023 kaupungin arboristin Juha Palojärven toimesta. Huonokuntoiseksi todetut puut poistetaan ja katu- puurivi sekä aukion puut uusitaan uuden suunnitelman mukaisiksi.

Esimerkkikuvia kerroksellisen ja monilajisen kasvillisuuden luonteesta.

Valaistus

Valaistuksen kokonaistavoitteena alueella on luoda turvallinen ja viihtyisä pimeään ajan ympäristö, jossa valaistus orientoi kulkijaa alueelle ja alueen läpi. Tarkoitus on välttää turhaa häiriövaloa ja noudattaa soveltuvin osin Tapiolan designmanuaalissa määriteltyjä tavoitteita ja periaatteita.

Alueen nykytilan valaistuksen tekniikka on vanhentunutta ja valaisinmallit eivät vastaa designmanuaalin määrittelemää valaisinten ilmettä. Valaisinmallisto alueella on kirjavaa eikä se muodosta johdonmukaista kokonaisuutta. Tavoitteena onkin yhdenmukaistaa valaistusta ja päivittää se uuteen.

Kävely-ympäristön pääasiallisena valaisimena käytetään designmanuaalin mukaista puistovalaisinta (Lunova), joka sitoo alueen reitit ympäristön reittiverkoston. Kulttuurikeskuksen ja altaan ympäristössä käytetään lisäksi muureihin ja käsijohtimiin integroitua valaistusta, joka liittyy alueen säilytettäviin kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Altaan välittömässä läheisyydessä oleva valaistus suunnitellaan muun altaan reuna-alueiden valaistuksen kanssa kokonaisuutena.

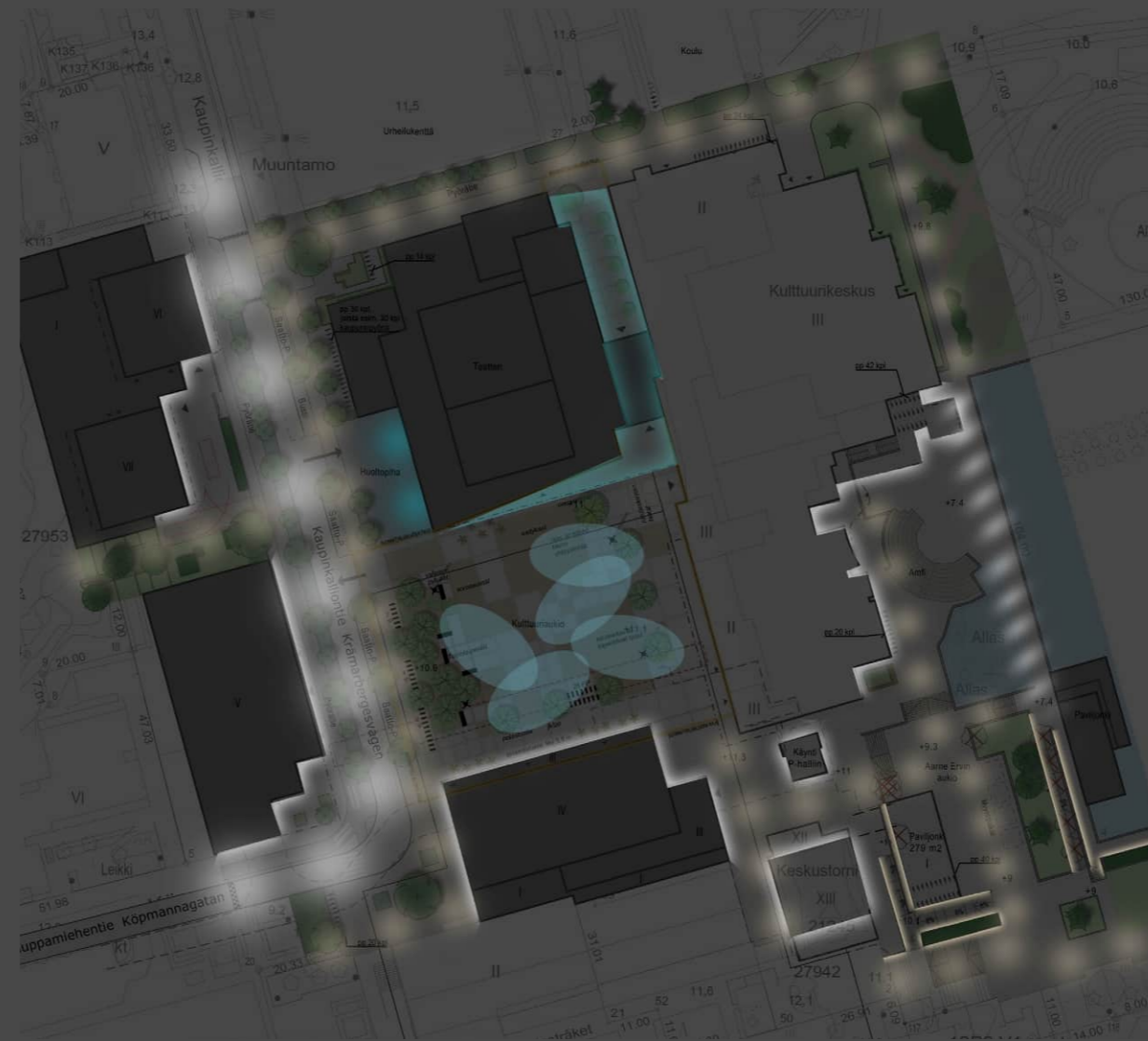
Itse Kulttuuriaukion sekä teatterin sisäänkäynnin ja aulan sekä huoltopihan valaistus on esitetty teatterin ja aukion viitesuunnitelmissa.

Designmanuaalissa määritelty kevyen liikenteen raitin valaisin Lunova.

Keskusaltaan ympäristön alkuperäisessä valaistuksessa muurit on valaistu ylhäältä alaspäin.

Kadun pylväsvalaistus

Ympärisäteilevä puistovalaisin (Lunova)

Altaan reunan valaistus

Betonimuureihin tai käsijohteeseen integroitu valaistus

Rakennusten maantasokerroksen valaistus

Kulttuuriaukion erikoisvalaistus korkeista pylväistä, rakenteisiin integroitu tapahtumasähkö

Teatterin sisäänvedon ja aulatilan erikoisvalaistus

Teatterin huoltopihan valaistus

Aarne Ervin aukio

Aarne Ervin aukiolla pyritään säilyttämään alueen pääasialliset linjat ja yleisilme osana Kulttuurikeskuksen ja Keskusaltaan kokonaisuutena. Lisäksi näkymiä Keskusaltaalle pyritään säilyttämään ja korostamaan.

Nykyiset Keskusaltaan tasolta Aarne Ervin aukiolle johtavat portaat uusitaan, sillä niiden vierestä ohjataan uusi esteeton luiska aukiotasolle. Keskusaltaan reunalla olevat osittain huonokuntoiset jalopätkinät poistetaan muutoksen myötä. Aukion olevat männyt säilytetään. Nurmialueelle istutetaan nykyistä kasvillisuutta täydentävää puustoa.

Aukiotasolta ylemmälle, Kulttuuriaukion tasolle vievä luiska uusitaan esteettömäksi ja kulmillaan nykyistä loivemmaksi. Uusittavan luiskan muurin eteen tuodaan matalin muurein rajattu istutusalue, jossa pyritään säilyttämään nykyisiä lehtipuita ja istutetaan uusia. Istutusalueen rajaus ja laajuus tulee yhteensovittaa jatkosuunnittelussa aukion pelastuspaikan kanssa. Aukion uusien istutusalueiden reunat suunnitellaan istuinkorkuisiksi ja niihin voidaan integroida penkkejä.

Pintamateriaalina aukiolla ja luiskissa käytetään designmanuaalin mukaista betonilaattaa. Aukiolle varataan tilaa tapahtumille ja väliaikaisille rakenteille. Jatkosuunnittelussa tutkitaan tarvetta vesi- ja sähköpisteille. Sekä aukion ylä-, että alatasoille on sijoitettu uutta pyöräpysäköintiä.

Aarne Ervin aukio

Kauppamiehentien ja Kaupinkalliontien risteys

Sampotorin suunnalta Kaupinkalliontielle tuleva jalankulkuyhteys muodostaa kadun risteykseen uuden pienen kaupunkiaukion.

Alueen kehittämisen myötä olevaa kasvillisuutta joudutaan poistamaan. Aukiolle sijoitetaan alas laskettuja istutusaltaita, joihin voidaan ohjata hulevesiä. Istutusalueelle istutetaan alueen luonteeseen sopiva kookaskasvuinen aukiopuu, kuten jalo lehtipuu, joka soveltuu hulevesien imeytykseen katualueella.

Länsireunalla olevan portaan ja muurin yhteyteen sijoitetaan istutusalue pehmentämään tasoeron korkeuksia. Aukiolle sijoitetaan myös pyöräpysäköintiä. Pintamateriaalina aukiolla käytetään designmanuaalin mukaista betonilaattaa. Laatoitukseen sovitetaan kulkua ohjaava ohjausraita.

Kaupinkalliontie

Alueen kokoojakatuna toimiva Kaupinkalliontie suunnitellaan kaupunkimaiseksi ja vehreäksi kaduksi, joka liittyy luontevasti Tapiolan laajennettavaan kävelykeskukseen ja Kulttuuriaukioon.

Katupuulajien valinnassa huomioidaan monimuotoisuus ja uudet hulevesien imeytystä, ekologisuutta ja pitkiin elinkaariin tähtäävää resilienssiä huomioivat tarpeet.

Katutilan erotuskaistalle ohjataan hulevesiä madalletun reunakiven tai läpivirtaavan kitakansiston kautta.

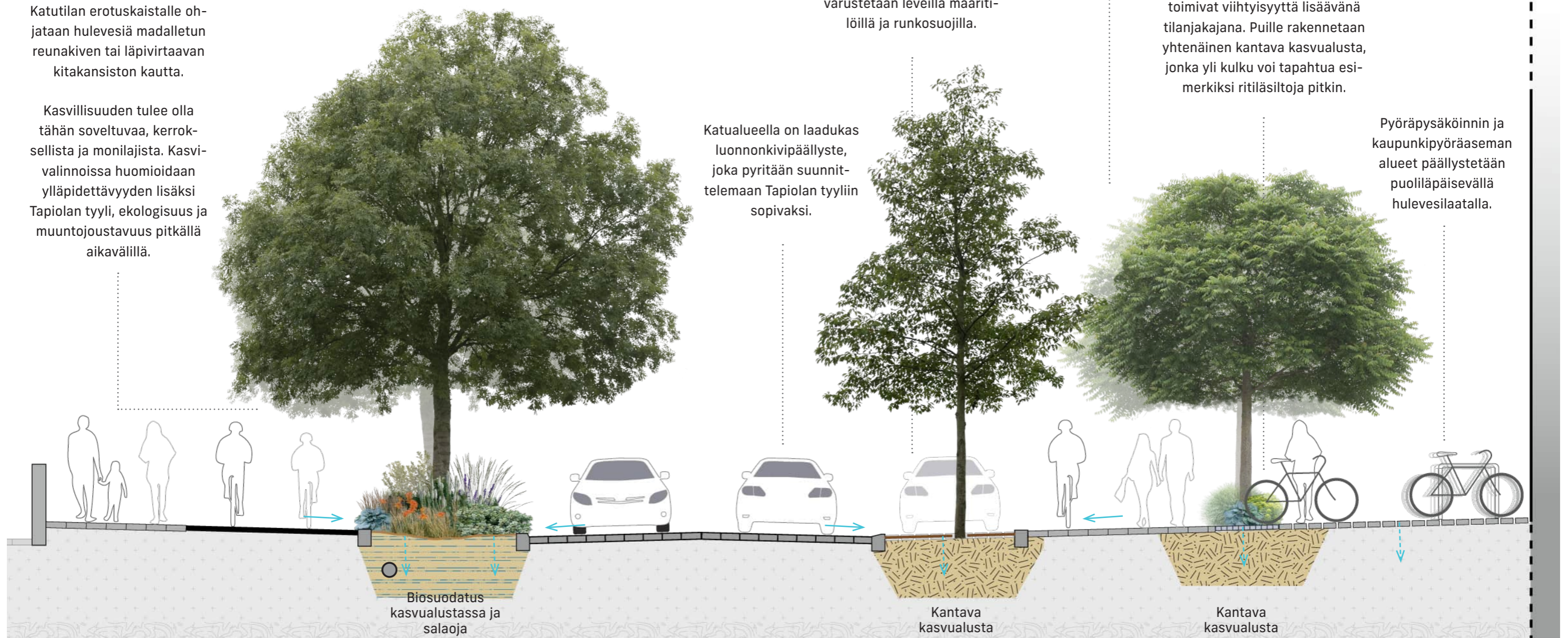
Kasvillisuuden tulee olla tähän soveltuvaa, kerroksellista ja monilajista. Kasvivalinnoissa huomioidaan ylläpidettävyyden lisäksi Tapiolan tyyli, ekologisuus ja muuntojoustavuus pitkällä aikavälillä.

Saattopysäköinnin ja logistiikan alueet päällystetään puoliläpäisevällä hulevesilaatalla. Katupuut varustetaan leveillä maaritiöillä ja runkosuojilla.

Katupuuston lisäksi katutilassa on yksittäisiä puita ja puurivejä, jotka toimivat viihtyisyyttä lisäävänä tilanjakajana. Puille rakennetaan yhtenäinen kantava kasvualusta, jonka yli kulku voi tapahtua esimerkiksi ritiläsilloja pitkin.

Pyöräpysäköinnin ja kaupunkipyöräaseman alueet päällystetään puoliläpäisevällä hulevesilaatalla.

Katualueella on laadukas luonnonkivipäällyste, joka pyritään suunnittelemaan Tapiolan tyyliin sopivaksi.

Tontti

Jalankulku
2,5 m

Pyörätie
2,5 m

Kasvillisuusalue
3 m

Ajorata
6 m

Pysäköinti
2,5 m

Jkpp
3,5 m

Tontti

Teatteri

Uimahallinpolku

Teatterin pohjoispuolista kujaa kehitetään viihtyisäksi ja vehreäksi katutilaksi, joka toimii rajapintana aktiivisten toimintojen ja teatterirakennuksen välillä. Aukion halki kulkee asfalttipintainen Tapiolan keskusta-alueita sivuava itä-länsisuuntainen pyöräilyn pääreitti. Väylä on osa valtakunnallista seutu-tason pyöräreittiä.

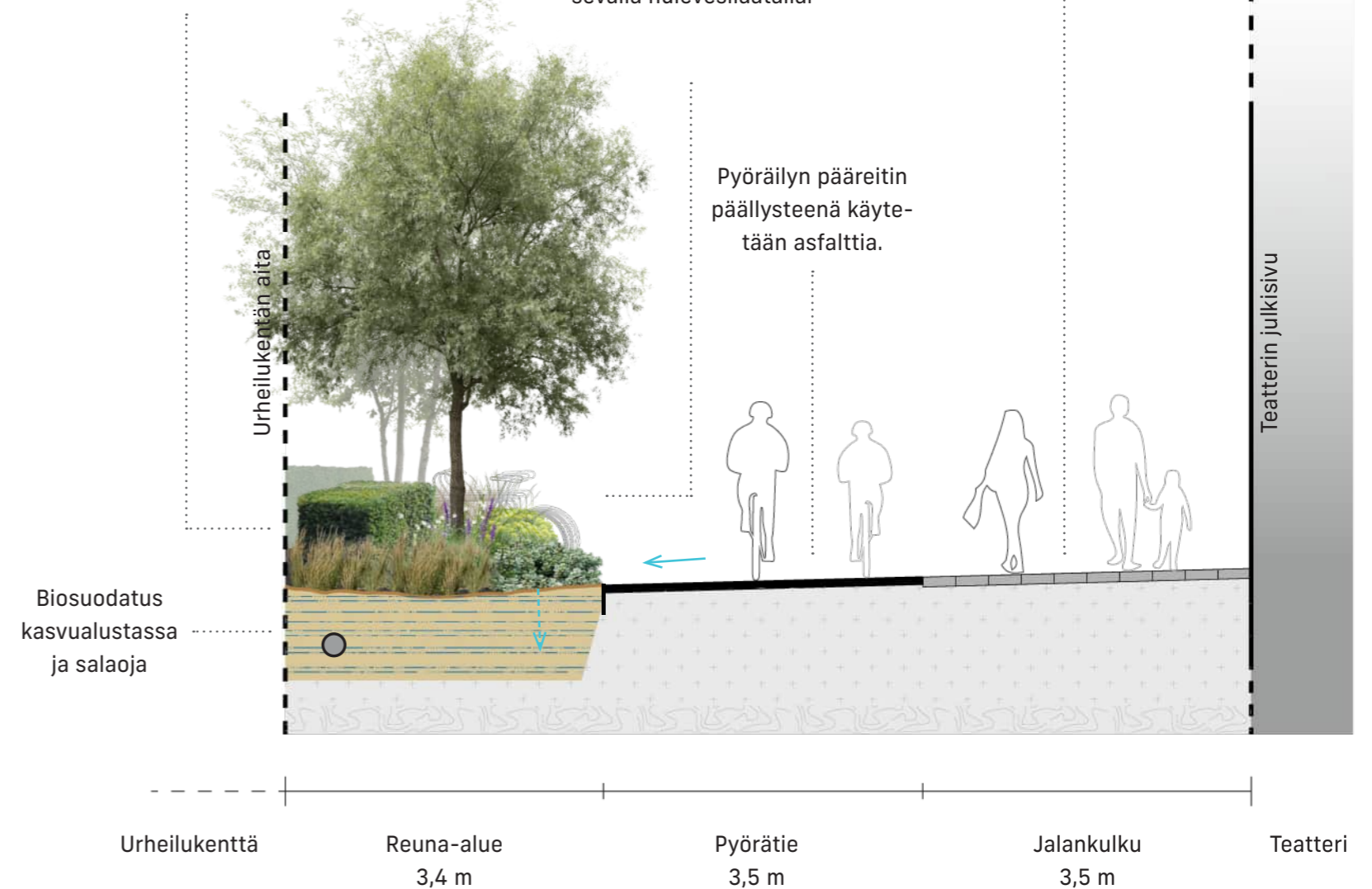

Puuston tulee olla pienikokoista ja/tai sietää hyvin leikkausta, jotta se ei haittaa urheilukentän toimintaa.

Kasvillisuuden tulee olla monimuotoista ja kerroksellista, hulevesien imeytykseen soveltuvaa sekä puutarhakaupungin tyyliä kunnioittavaa.

Pyöräpysäköinti sijaitsee hulevesien imeytysalueella, kasvillisuuden lomassa. Alueet päällystetään puoliläpäisevällä hulevesilaatalla.

Teatterin ja Kulttuuriaukion ympäristössä jalankulkualueet päällystetään Kulttuuriaukion erikoislaatalla.

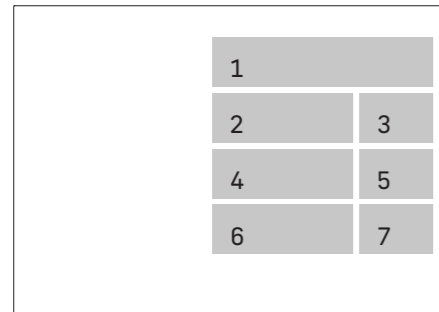
Uimahallinpolku

Kuvalähteet

Valokuvat, kartat ja suunnitelmakuvat Sitowise Oy jos ei muuta mainittu.

Ilmakuvat Espoon karttapalvelu.

Sivu 13.

Kuva 1. ALA arkkitehdit ja Nomaji maisema-arkkitehdit Oy. Kulttuuriaukion viitesuunnitelma (2023) s. 21.

Kuva 2. Sitowise Oy.

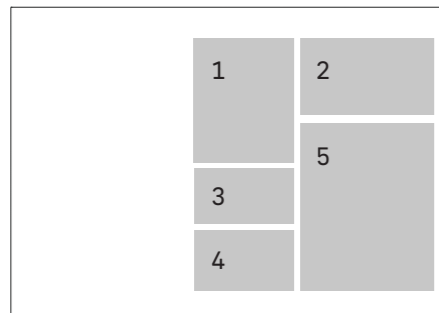
Kuva 3. Hulelaatta, tuotekuva. HB-betoni.

Kuva 4. Nupukivi, tuotekuva. Rudus.

Kuva 5. Graniittireunakivi, tuotekuva. Rudus.

Kuva 6. Auflage Lamellenbank, tuotekuva. Michow.

Kuva 7. Erikoisritilä, tuotekuva. Meiser.

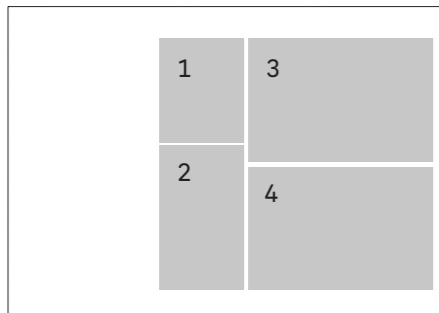
Sivu 14.

Kuva 1. Sitowise Oy.

Kuva 2. Sitowise Oy.

Kuvat 3 ja 4. Läpivirtaava kitakansisto, tuotekuva. Jupalco.

Kuva 5. Sitowise Oy.

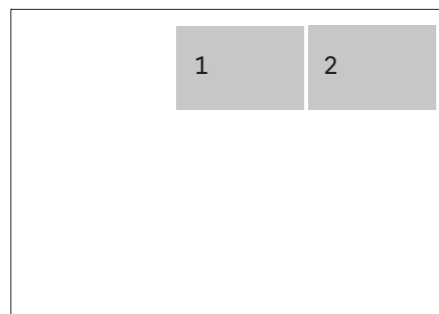
Sivu 15.

Kuva 1. Sitowise Oy.

Kuva 2. Sitowise Oy.

Kuva 3. Jaktgatan, AJ Landskap. Kasper Dudzik, Landezine.

Kuva 4. Jaktgatan, AJ Landskap. Kasper Dudzik, Landezine.

Sivu 16.

Kuva 1. Lunovo-valaisin, tuotekuva. Fagerhult.

Kuva 2. Arkistokuva, Tapiolan Kilta. Ote Tapiolan designmanuaalista (päivitetty versio 2023, Sitowise Oy).

Sitowise Oy:n työryhmä

Suvi Saastamoinen	maisema-arkkitehti, suunnittelu
Karitta Liikka	maisema-arkkitehti, suunnittelu
Henriikka Salonen	maisema-arkkitehti yo., suunnittelu, kartat ja grafiikka
Elka Lupunen	maisema-arkkitehti, havainnekuvat
Elina Nykänen	liikennesuunnittelija
Matias Härme	liikennesuunnittelija